

h9

ISTORIOU

TENNET EUZ AR SKRITUR-SAKR

gat an Tad BERTHE, Redamptorist,

LAKEAT E BREZOUNEK GAT AN A. SANN,
PERSON BANNALEC.

EIZVED LEORIK :

SAÛL

Daou vennek.

NEUVILLE-SOUS-MONTREUIL

IMPRIMERIE NOTRE-DAME DES PRÉS

ISTORIOU

TENNET EUZ AR SKRITUR - SAKR

gat an Tad BERTHE, Redemptorist,

LAKEAT E BREZOUNEK GAT AN A. SANN,
PERSON BANNALEC.

EIZVED LEORIK :

SAÜL

Daou vennek.

NEUVILLE-SOUS-MONTREUIL

IMPRIMERIE NOTRE-DAME DES PRÉS

APPROBATION DE MGR LAMARCHE

ÉVÊQUE DE QUIMPER ET DE LÉON.

ÉVÊCHÉ
DE QUIMPER
ET DE LÉON

Quimper, le 25 mars 1892.
En la Fête de l'Annonciation
de la Sainte Vierge.

IMPRIMATUR.

F. SUEUR, Vic. Gén.

Arras, 25 Mars 1893.

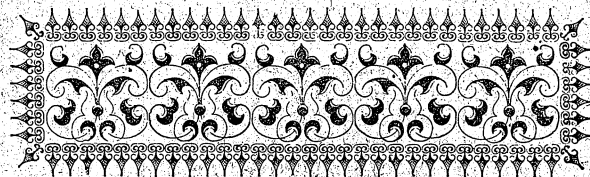
Cher Monsieur le-Curé,

Les Récits Bibliques du R. P. Berthe, Rédemptoriste, obtiennent un grand et légitime succès. Ce sont des résumés substantiels et admirablement faits de l'Histoire de l'Ancien et du Nouveau Testament.

Vous avez eu la pensée et je vous en félicite, d'en faire bénéficier notre pays Breton qui y trouvera un complément très utile du beau livre *Testament Coz ha Testament Nevez*. Je ne puis donc que vous encourager grandement à poursuivre votre excellent travail de traduction, qui, pour une part très sérieuse, servira les intérêts de la Foi et de la Langue Bretonne dans notre pays.

Croyez, cher Monsieur le Curé, à mes sentiments d'affectueuse estime et d'entier dévouement.

† THÉODORE, Évêque de Quimper et de Léon.

SAÛL

I.

GALVET DA ROUE GAT AN AOTROU.

DENNET gat Moizes euz an^e Ejipt ouspenn pevar c'hant vloaz a ioa, bugale Israël a ioa deuet da veza mistri var-an holl douar promettet. Epad pell amzer o doa ranket ober brezel d'an idolatred a lore ar vro gaer-ze, bro Abraham, Isaac ha Jacob. Deuet oa an daouzek tribu a-benn anezho ha brema e tiskuizont, er binvidigez hag er peoc'h, euz an trubuilhou estlammuz o doa bet epad an amzer hir-ze.

Ar bobl a Israël a ioa kalz eürussoc'h eget he amezeien euz an Ejipt hag euz an Assirii. Ar re-ma a ranke plega da rouanez edro ha kriz aliez. Israël n'hen devoa ken roue nemed Jehovah, ken lezen nemed lezen zantel ar Sinaï. Hogen, evel ma zoa

deuet Adam da skuiza gat eurusdet dudiuz ar baradôz, Israël ive a deuas da skuiza gat Doue evit he roue. Dre ma valent rouanez ar sao-heol leun a fouge hag a c'halloud, e savas c'hoant gatho ive da lakaat e penn ar vro eur chef ag a vije eur vazroue gatha en he zourn hag eur gurunen var he benn; eur roue ag'en dije bet eur maread soudarded, prest atao da vont d'ar brezel. Eun deiz, ar profet Samuel, barner en Israël, hag a zalc'he plass Doue, a ioa en he di e Ramatha, pa deuas ar regossa euz ar vro d'he gaout ha da ziskleria dezha petra felle d'ar bobl a vije great.

— « Eur roue a c'houlennit, eme Samuel glacharet; ag anaout a rit-hu ar guiriu a gemer ar rouanez euz an douar? Ar roue a reio euz ho pugale soudarded var varc'hevit beza en-dro dezha, soudarded all evit he armeou. Lod all anezho a gemero evit labourat he zouarou. Lod a lakai er govelliou evit skei var an houarn hag ober armou. Kemeret a rei ho merc'hed iaouank evit ober dezha louzeier a c'houez-vad hag aoza he brejou. Ho parkeier, ho kuiniennou hag ho plant olivez a ranno etre he vignouned ha tud he balez: hag evel-se bugale Israël a deuio da veza sklaved.

— « N'euz forz da ze, emezho: Ni fell d'eomp kaout eur roue da ren varnomp ha d'hor c'hass d'ar brezel a enep an inimied. »

Bolontez Doue oa ive ober eur rouantelez vraz gat an daouzek tribu. Nebeud derveziou goudeze, Samuel, epad m'edo e pedi dirak Doue, a glevas eur vouez e lavaret dezha en he skouarn: « Varc'hoaz, d'an heur-ma, me a zigasso deoc'h eun den euz tribu Benjamin; c'hui a zakro anezha roue a

Israël. Tenna' rei va fopl a zindan galloud ar Filistined. »

Hogen, d'ar moment-se, eun den braz-estoun a vent, hanvet Saül, euz a dribu Benjamin, a guitea Gabaa, he vro, hag assamez gatha eur mevel. Sis, he dad, a gasse anezha da glask eun torrad azenezed diantket er menezioù. Kaer o doa bet galopat dre zouarou Salisa, Salim ha Jemini, n'ho c'havent ket hag edont e vont da zistrei d'ar gear pa lavaras ar mevel d'he vestr:

— « Setu ni dirak Ramatha; ama ema e chom den Doue, profet Israël. Hen a elfe marteze rei d'eomp eur sklerijen bennak divar benn hor loened.

— « Mad aoualac'h a levereze, a respount Saül, deomp da gaout ar profet. »

Pignat a reont neuze bete Ramatha. Oant erruet e kreiz kear pa veljont eun den koz, doareet mad, e tont varzu enno. Samuel, (rak hen oa) goude beza evesseat oc'h Saül, a glevas adarre ar vouez hen devoa klevet en derc'hent e lavaret dezha en he spered: « Setu an den a dle beza roue var Israël. »

— « A kemeret a reffec'h ar boan, a c'houlenn digatha Saül, da lavaret d'in e pe leac'h ema ar profet e chom? »

— « Me eo ar profet, a respount Samuel gat dousder. Den iaouank, hirio e prejoc'h ganen-me ha varc'hoaz e tistrooc'h da di ho tad. Bezit eb nec'hamant var bouez oc'h azennezad. Rak kavet int. A da biou e vezo kement a zo a vella en Israël, nemed deoc'h-c'hui ha da holl familh ho tad? »

Saül pa glevas eun henvelep langaj a oue mantret. « A ne ouzoc'h hu ket e zoun euz a dribu Ben-

jamin, an disterra euz an daouzek tribu a Israël, hag e zeo va familh an disterra euz ar familhou ? »

Ar profet ne lavar ger ; mez goude ar sakrifiks e kassas anezho ho daou e sal ar fest. Ar pennou braz euz kear, eun tregont bennak anezho, a ioa pedet ive da goania. Mez ar plass kenta, ar plass a henor a oue roet da Saül.

Antronoz, pa oa deuet ar poent da gimmiada, Samuel a ieas assamez gat Saül bete ar penn pella euz kear.

— « Brema, emezha, roit urz d'ho mevel da vont aot araok. Rak deuet eo an heur da rei deoc'h da anaout ar pezh en deus lavaret d'in an Aotrou. »

Pa ne oue nemetho ho daou, Samuel a gemeras korn an oleo. Gat an oleo-ze e frotas he benn da Saül hag en eur boket dezha gat karantez, en hano Doue, e lavaras :

— « Dre an oleo-ma, Doue a laka ac'hanoc'h da Roue var he bobl, da vestr var he heritaj. Dibabet en deus ac'hanoc'h evit delivra Israël euz he inimiad. It, ha no pezet aoun rak netra. »

« Jehovah a zo a-du ganeoc'h. Mez avad, dalc'hit sonj mad euz an dra-ma. Djouezout a rei deoc'h eun droidad diskenn-em raok-me e Gâlgala evit kinnig eur sakrifiks. Arabad eo deoc'h mankout da c'hortoz ac'hanon epad seiz dervez penn-da-benn, ha goudeze me a lavar deoc'h petra fell da Zoue. »

Goude ar c'homzou-ze e kimmiadas diouz Saül. Da benn eun tamik amzer, oue galvet an daouzek tribu da eur c'honseil braz, e Masfa.

— « Bugale Israël, eme ar barner, goulen o c'heus great eur Roue : Ra vezo great ervez ho faltazi. Deuit ana holl a renk dirak an Aotrou, dre

dribu, dre familh. Bremaik e ouezoc'h piou a zo galvet gat Doue. »

Ar zort a guezas var tribu Benjamin ; hag en tribu-ze var familh Metri ; hag er familh-ze, a ioa enghi kement a vugale, var Saül, map Sis. Hema a ioa neuze kuzet en he di. Kannaded a ieas diere bete Gabaa hag hen digassas an desped dezha bete Masfa. Ar bobl a zirollas da grial gat joa pa veljont an den-ze, ker braz ma hen doa treuz he benn dreist ar re-all.

— « Israelited, a lavar Samuel, guelet a rit n'eus ket unan en ho touez ak a ve par d'an hini a zo bet choazet gat Doue. »

An holl a grias var eur vouez :

— « Bevet ar Roue ! »

Samuel a embannas neuze dirak ar bobl al lezennou en doa great evit mad ar rouantelez. Merka a ra d'ar roue ha d'he zujidi pere eo deveriou pep hini. Al lezennou-ze skrivet gat he zorn a oue lakeat e tabernakl Jehovah. Neuze e roas konje dezho da vont kuit ha peb hini a zistroas d'ar gear.

Ne zalejot ket da velet peger kalounek ha pegen dispoint oa ar roue nevez. Naas roue kriz an Ammonited, a deuas a vole-vant gat he holl droumplou var kear Jabès-Galaad, en tu-all d'ar Jourden. Keit oant dioc'h peb sikour ma kinnigas an dud keiz en hem rei ha paea kargou gat ne vezint ket re bounner.

— « An artikl kenta, eme ar roue Naas, eo hema : Me a lakai tenna diganeoc'h-holl ho lagad deou evit ma vezoc'h mez ha dizenor Israel. »

— « Mad ; a lavar ar re goz euz Jabès ; mez roit d'eomp da vihana seiz dervez d'en hem drei. Ni a

gasso kannad d'hor breudeur evit goulenn sikour. Ma vezomp dilezet; ni en hem roio holl deoc'h. »

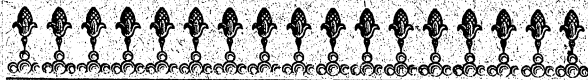
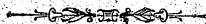
Naas n'en doa nemed disprijans evit an Israelited-se a ioa eb chefoù hag eb soudarded. Rei a ra eta dezho ar pezh a c'houlennont.

Kerkent kannaded Jabes a deuas da gaout Saül da gounta dezha petra en doa sonj da ober roue didruez an Ammonited. Saül a deue euz ar park da heul he ejenned. Kement a zrouk a ia ennha ma traill he zaou ejen dirak ar bobl hag e kassas tud gat an tamou dre holl-bro-Israel d'ho diskuez ha da lavaret ouspenn : « Setu a-ze petra' vezo great da ejennet an neb piou bennak ne deui ket da zikour, Saül ha Samuel a enep an inimied. »

Ar bobl a zavas a-bez evel pa ne vije bet nemed eun den ebken. Saül a reas ar roll euz he dud e Be-sek. Tri c'hant mil zoudard en devoa deuet euz a Israël ha tregont mil den savet gat tribu Juda ebken.

— « Brema, emezha d'ar kannaded, it da lavaret d'ho tud beza dinec'h. Varc'hoaz, pa vezo an heol e kreiz he vrud, e vezint delivret euz ho inimied. »

Antronoz, kerkent a goulou deiz, epad m'edo c'hoaz Naas kousket mad, Saül a dreuzas ar Jourden. Teir loden a reas-neuze euz he arme ha peb hini a zaillas var an Ammonited, pa ne oant ket var c'hed dezho. Eun draill hag eul lazerez estlamuz a rejont anezho, ha pa oue an heol en he vrasa tan, oa gounezet ar viktorel. Saül a zistroas da Jabes e penn he arme, ha dre ma tremene, ar bobl a grië a bouez-penn : Bevet Saül ! Bevet an hini en deus delivret he bobl !

II.

JONATHAS.

An Israelited o doa en ho c'hichen inimied terruploc'h ha goassoc'h kounnaret eget an Ammonited. Ar Filistined oant. Ar re-ma a ioa douar oc'h douar gatho, ha, zoken, abaoe ar brezelioù diveza, oant mistri da veur a gastell-brezel, e kaloun ar vro, evel Makmas, Bethel ha memez Gabaa, dindan daoulagad Saül. Ar roue-ma a lakeas en he zont kass kuit euz ar vro an dud estren-ze a ioa evitho eun danger hag eun dismegans. Euz an tri c'hant mil den a ioa bet savet a enep Naas, ne viras gatha nemed tri mil. Daou vil anezho a ioa en he garg ag a lakeas da gampi e Makmas ha var tuchennou Bethel. Ar milier all a oue roet da gundui da Jonathas, he vap. Ar re-ma a ias var tuchen Gabaa, evit evessaat oc'h doareoù ar Filistined.

Iaouank, birvidik, tear, Jonathas dre he zousser a c'houneze an holl galonou. Fizioud a rea nebeud var nerz an dud, ha kalz var galloud Doue. Bez e oa euz ar ouenn dud-se n'ho deus aoun rak netra. Eur vech, e c'halvas he zoudarded da vont assamez gatha da gemeret kear-vrezel ar Filistined, a ioa dirak ar c'hamp. Ar re-ma a ia d'he heul ; sailla'

reont evel leoned a dreuz an hentchou rust hag ar mogeriou huel ha kass a reont kuit an inimied goude beza distrujet dezho eun niver braz a dud.

Goude an taol-ze, n'oa ket diez gouzoud e vije savet brezel adarre. Setu perak e kassas adarre Saül tud dre bevar c'hörn ar vro da glask soudarded. « Rei a reomp deoc'h da anaout, emint-hi d'ar c'heriou ha d'ar c'heriadennou, e zeo ar roue Saül deuet da veza mestr var kear a vrezel Gabaa hag ema Israël abalafin e vont d'en hem ganna ouz he inimied. » Ar roue a gemennas d'he holl zoudarded dont d'a draonien Galgala da ginnig eur sakrifik da Zoue araok digeri an tan. Diouezet oa eun niver braz anezho, Saül a ioa eno ive. Hogen darbet oue dezha fall-galoni. He zoudarded a gemeras spount pa veljont armeou ar Filistined. Euz ar c'hirri a vrezel, o devoa tri mil. C'huic'h mil den o doa var varc'h ha kement a dud var droad ma zoa goloet ar meziou gatho. Ouspenn-ze, armou mad o doa, e skoaz n'o doa an Hebreed evit en hem zifen nemed ar vaz, ar ouarek pe ar valtam. Rak evit ho c'hass da netra, oa bet great marc'had gatho, goude ar brezel, n'o dije ket konje da ober armou. Saül ha Jonathas ebken o devoa eul lans hag eur c'hleze. Erfin, an inimied a bake adalek Makmas bete Bethel. Setu an Israelited dastumet etre ar menezioù hag ar Jourden, mar tiuez dezho beza kannet, a zo evel pa vent koezet en eur griped. Eb mar ebed, e c'hellent kaout fizians e galloud an Aotrou. Mez setu evit ho brassa maleur, Samuel gortozet abaoe pell amzer, ne ziouezeket e kamp Israël evit kinnig ar sakrifiks da Zoue.

Saül a skanbenne. He zoudarded a dec'he kuit, a

iea da guzet en toullou dindan an douar, e kavar gnou ar menez ha zo-ken er punsou dizec'het. Tud Gad ha tud Galaad a iea affo en tu-all d'ar Jourden. He arme a deuze evel eun tam koar dindan an heol bero. N'hen doa ket ankounac'heat komzou Samuel:

— « C'hui a c'hortozo ac'hanon e Galgala epad seiz dervez penn-da-benn. » — Setu perak e c'hortozas betek ar seizved dervez. Hogen, neuze e kollas he benn hag e c'houlennas loened da ginnig he unan da Zoue e sakrifiks. — A veac'h oa echu ar sakrifiks ma teujot da lavaret dezha oa erruet ar profet. Glac'haret-holl da veza manket, ar roue reuzeudik a ia da gaout den an Aotrou. Mez hema ne ro ket amzer dezha da lavaret eur ger, hag a lavar he unan :

— « Petra o c'heuz-hu great, o roue Saül ? »

— « Va zud, emezha, a dec'he kuit a vandenou ; ar Filistined a ioa e vont da lammet varnomp ha c'hui ne erruec'h ket d'an deiz merket. A mont a ellen-me d'ar brezel eb beza goulennet grassoumad an Aotrou dre c'hoad ar viktimou ? Red mad oa d'in kinnig ar sakrifiks. »

Samuel ne gemer ket ar boan da rei da zonz d'ar Roue n'oa ket peur-dremenet ar seizvet dervez, mez lavaret a reas dezha raktal petra felle da Zoue ober dezha.

— « Pa o c'heus torret lezen an Aotrou o c'heuz great eun taol sot. Ma n'o pije ket dizentet outha, ar gurunen a vije bet chommet ato var ho penn ; ha brema Doue a zo e vont da gemeret en ho leac'h eun den ervez he galoun evit her lakaat da vestr var he bobl. »

Saül a stouas dirak ar profet. Gouskoude, er

c'homzou c'huero-ze, ne velas nemed eur gourdrouz a-berz Doue hag e sonje, dre he vuez da zont, kaout ar pardon digat Jehovah. Evel ne elle ket herzel var an dachen, en hem repuas e Gabaa gat ar c'huec'h kant den a jomme gatha, ha Jonathas gat eun dournadik tud kalounek a evessea ouz ar Filistined divar gern an duchen. Danjer braz a ioa evit Saul pa deuas Doue da ziskues dezha pegen dister eo dirazha an armeou ar re terrupla.

Jonathas a ioa inouet defot ober eun dra bennak. Kredi e rea e ranket ober evel Jedeon, mont araok ha lammet gat ar Filistined milliget-se en eur bedi hano Doue. Eb beza lavaret ger d'he dad euz an taol hen doa, meur a zervez a ioa, c'hoant da ober, e lavar d'he vevél :

— « Ma peuz kaloun, e zeimp hon daou assamez da ganna ar goardou a zo er penn araok euz an inimied hag a zo kampet var an tuchennou tost a-c'hann. Doue a vezo evidomp ; ha gouzout a rez e c'hounid Doue ar viktor gat daou zen ken eaz a gat kant mil.

— « Mestr, eme ar mevel, it el leac'h ma kar-foc'h ; me' ielo d'ho c'heul.

— « Deomp eta, eme Jonathas ; ra vezo Doue ganeomp ! Ma lavar an dud dizoue-ze pa velint ac'hanomp : « Gortozit, emaeomp deoc'h. » Neuze ni' jommé a-za. Mez avad, mar lavaront d'eomp : « Pignit betek ennomp » ni a anavezô dre ar merkse e fell da Zoué ho lakaat etre hon daouarn hag e saillimp varnho. »

Leun a esperans, Jonathas hag he vevél a ziskennas en draonien a zisparti douarou Gabaa dioc'h douarou Makmas.

Neuze e kemeront eun hent striz etre ar reier ha da benn eun heur vale e tiouessiont e karter tosta an inimied.

Edont e vont da bignat pa glevchont tud ar get e c'hoarzin goap hag e lavaret entrezho : « Setu eta an Hebreed deuet er meaz euz ho zoullou. » Lod a grie outha dre zisprijans.

— « Pignit ama'ta ma tivizimp assamez.

— « Pignomp, a lavar Jonathas ; Doue ho laka etre hon daouarn. »

Setu hi o daou e krimpant oc'h ar reier-ze var ho farlochau. Pa zint erruet d'an neac'h, Jonathas a beg en he glezê hag a sko gat kounnar a gleiz hag a zeou gat kement hini a glask hen diarbenn. He vevél a bil ar re a jomm var he zilerc'h. E nebeud amzer oue ugent korv maro astennet e c'harz ho zreid. Seziet ha spountet-holl, ar Filistined a dec'h varzu ar meziou divar-dro. Doue en doa great an taol-ze ha roet dezho kement a enkrez ma ne ouient ket mui petra' reant ; en hem laza a reant entrezho. Evit parachui ar viktor, ar c'huec'h kant den a ioa gat Saul a lammas varnho ive hag a reas eul laze-rez spountuz.

Doue eo en doa great an taol-ze evit savetei he bobl.

Epad ar brezel, daouzek mil euz an dud spountik a ioa eat da guzet e kavargnou Efraim, a zistroas da gaout Saul. Hema a gemeras kement a hardisegez euz he viktor ma sonjas diskar dioc'h-tu kement post o devoa ar Filistined etre Makmas ha Bethel. Eat er meaz anezha e unan, e zeas bete lavaret dirak he holl arme : « Malloz d'an neb piou bennak a zrebo an disterra tra araok an heur ma vezimp bet treac'h d'hon inimied. »

Ar zoudarded a ieas da heul ar roue dre an hentchou striz, e kreiz ar reier huel hag ar c'hoajou tenval, d'ar c'halop varlerc'h ar Filistined bete Bethaven hag Aialon. Hogen ker skuiz oant ha dare oant ive gat an naoun, ma renkchont chomm da ober enn ehan e kreiz ar c'hoat. Ar guen-an o devoa berniet kalz mel er guez kleuz hag e goask ar reier. Mez hini anezho, abalamour d'al le great gat ar Roue, ne zonjas touch outha nemed Jo nathas, map reuzeudik ar Roue. N'hen doa ket bet anaoudegez euz ar malloz laosket gat he dad. Evel ma edo e vont da vankout, evit digeri he zaoulagad, e soubas beg eur vazik a ioa gatha en eur follen vel hag he zosteas ouz he vuzellou. An nebeudik-se a roas nerz aoualac'h dezha da boursu he hent.

Saül gouskoude a boagn da rei kaloun d'he zoudarded. Ne fell ket dezha paouez ken n'hen devezo distrujet ar Filistined betek an diveza. « Truez ebed, emezha, kuezomp varnho en noz-ma memez, ha varc'hoaz, d'ar sao-heol, na ve ket unan euz an idolatred-se var douar Israël ! »

Petra bennak ma zoa an arme prest da vont da heul he roue, ar belek braz a c'houlennas gouskoude goulén ali an Aotrou. Saül a assantas; mez ne resevas respount ebed digat Doue. Red eo eta e vije bet eur vankamant bennak.

— « Me a gavo an hini en deus manket, emezha e kounnar; ha toui a ran dre Jehovah, Salver ar bobl e vezo lazet didruez, a pa ve va map Jonathas e ve. Soudarded, it en eun tu; Jonathas ha me a ielo en tu-all ha ra vezo tennet ar zort varnomp ! »

Ar zort a guezas var famill ar Roue.

— « Ra vezo taolet etre Jonathas ha me, a boursu Saül. »

Ar zort a guezas var Jonathas.

— « Petra o c'heus-hu great, o va map, a lavar ar roue strafillet ? »

— « Va zad, eme Jonathas, me ne ouien ket al le o poa great; soubet e meus beg va bâz en eur follen vel hag e meus hier c'hasset bete va muzellou. Setu a-ze perak e tlean mervel.

— « Jonathas, eme ar roue a bouez penn, ra guezio malloz an Aotrou Doue varnon ma ne varves ket hirio memez ! »

Pa glevaz ar zetans-ze ker kriz hag injust, ar bobl, sioul bete neuze, a ziroll da grial a-forz ha drouk ennha :

— « Biken ! emezho var eur vouez; Jonathas, den kalounek Israël, en deus hor saveteet holl; ag her lezfemp da vont d'ar maro? Eun torfed e ve a ne elfe beza morse pardonet. Bevet Jehovah ! Ni hen tou; epad ma vezimp beo ne guezio ket eur vleven euz he benn. »

An arme a vodas en-dro da Saül. Hema a ioa laouen braz da veza diskarget euz al le diskiant en devoa great. Paouez a reas da vont var lerc'h ar Filistined; hag ar re-ma a zistroas d'ho douarou da c'hortoz kaout adarre ho zro.

III.

ROUE DIDRONET.

DGENT vloaz a ioa tremenet abaoe ar pezh or beuz kountet ama diaraok hag e seblante en devoa Doue ankounac'heat mankamantchou Saül. Kannet en doa ar Moabited, an Ammonited, an Edomited, ar Sirianed hag ar c'hoz Filistined a reas dezha eur brezel digernezh epad ma oue var an tron. He bried, Akinoam, e doa roet dezha tri map brudet dre ho vaillantiz ha diou brinsez iaouank Merob ha Mikol, ker koant ma oa eun dudi ho gullet er palez.

En dro da familh ar roue, e zoa eun niver a zervicherien hag a dud all a renk huel ; dreist-holl, e velet ar zoudarded iaouank en doa Saül anavezet er brezel hag en doa lakeat da vistri var ar goard. Ervez an doare, e tlie beza eüruz pa vankas adarre da Zoue ha pa oue barnet da veza diskaret.

Var ribl douarou Israël, e tu ar c'hresteiz, edo an Amalestid e chomm, pobl milliget abaoe amzer Moïses abalamour d'an torfejou skrijuz hen doa great. « En deiz ma vezoc'h mistri d'an douar promettet, a lavare-hen, e kassoc'h da netra hanv Amalek, ha diuallit da ankounac'haat an-urzh a roan deoc'h. »

Evel n'oa ket kalz prez, gat an Israelited da ober ar pezh a ioa goulennet digatho, Doue a gargas ar profet Samuel da lavaret d'ar bobl euz he berzh : « Kountet e meus an drouk en deus great Amalek d'am fobl. Ne meus ket ankounac'heat en doa stanket an hent outha pa edo e tont euz an Ejipt. Deuet eo deiz ar venjans. Savit en ho sa, Roue Israël, skoit var an Amalestid ha diskarit ho rouantelezh. Ne espernit den euz ar ouenn-dud milliget-se : Goazed, merc'hed, bugale, loened ; holl guitubunan, e rankont beza lakeat d'ar maro. »

Eun henvelep brezel a enep tud disprijet gat an holl ne elle nemed plijout d'ar bobl. Setu perak, d'ar c'henta embann, daou c'hant mil den a deuas d'en hem ginnig da Saül. Ho c'hass a reas dirak kear kapital Amalek ; he c'hemeret a rejont ha laza a rejont didruez kement a gavchont ennh. Ar re o devoa gullet kemeret an teac'h a oue poursuet adalek Hevila bete. Sur ha ne eljont savetei ho buez nemed en eur vont var douar an Ejipt.

Hogen, ar roue evel pa vije trellet ha dallet a ankounac'heas adarre ar pezh a ioa gourc'hemennet ker stard gat Doue. Laza a reas, evit guir, ar sujidi ; mez espern a reas ar Roue. Rosta a reas an traou a nebeud taloudegez ; mez miret a reas al loened lard, ar mezer fin, traou kizellet pe beinturet kaer ; en eur ger, kement a blije dezha, Doue ne zaleas ket da skei varnha. « Keuz a meus da veza her lakeat da roue, a lavar Jehovah da Samuel ; rak ne ra van evit va c'hlevet. Lavarit dezha eo torret evel roue. »

Samuel a garie Saül, daoust ma zoa dibarfet. Lenva reas e doug an noz dirak Doue ha goulenn a

rea euz he holl c'halloud ma vije torret ar zetans kriz-se. Mez kaer hen devoue pedi, antronoz vintin ar profet en doa sakret Saül, a iea en hent evit disklaria dezha oa diskaret.

Goude m'hen doa kannet an Amalesited ar roue a ioa eat gat he arme bete Galgala. Samuel a eruas eno ive d'an ampoent m'edo Saül e kinnig e sakrifiks al loden genta euz ar preiz great var an Amalesited.

Estounet o velet eno ar profet n'oa ket var c'hed dezha, Saül a lavar dezha en deus heuliet, poent-da-boent, ar pez a ioa gourc'hemennet gat Jehovah.
— « Euz a be leac'h eta, eme den Doue, e teu ar vlejerez-se a glevan ? »

— « Euz a ejennet Amalek int. Va zoudarded o deus dibabet ar re gaerra evit ho c'hinnig e sakrifiks da Zoue. »

— « An Aotrou n'hen deus nep izom euz ho sakrifiks, a lavar Samuel drouk enna. Ar sakrifiks a c'houlen eo ma sentor outha. An hini a zizent ouz Doue a ra evel an dud dizoue hag an idolatred. Hag abalamour o c'heus great an torfed-se, o roue Israël, Doue ho taol a-gostez. Ne vezoc'h ket iviziken mestr var he bobl. »

Ar c'homzou seac'h-ze a lakeas spount e kaloun ar Roue. Anzao a reas en doa great fall ; mez klask a reas ive teuler ar beac'h var he zoudarded. Erfin, e pedas Samuel d'her sikour da zougen ar pouez euz he bec'hed ha da zistrei betek an Aoter evit pedi an Aotrou.

— « Salokras, a respountas Samuel ; n'oc'h ket mui roue Israël, mez eun den diskaret gat Doue. »

Ar profet a droas neuze evit mont gat he hent.

Ar roue, en dizesper, a lammas gat he vantel evit heñ derc'hel. Chacha' reas varnhi gat kement a nerz ma chommas eur bastel etre he zauarn.

— « Setu penaoz, eme ar profet, e tenno Doue euz ho taouarn rouantelezh Israël evit he rei d'an den a blij dezha. »

— « Dleet oa d'in an drouk a c'hoarvez ganhen, a lavar dezha Saül. Mez, da vihana keit a ma tougin ar gurunen a roue, n'am dishenorit ket dirak ar bobl. Deuit ganheñ dirak an Aoter da adori eno an Aotrou. »

Evit senti outha, ar profet a i eas dirak an Aoter. Tenna' reas he gleze hag e lavaras var eur vouez huel :

— « Ra vezo digasset ama roue Amalek ! »

Eun den korvet-krenv, lardet er festoù hag er plijaduriou, a oue stlejet gat ar zoudarded betek an aoter. Krena' rea evel eur vaouezik hag hirvoudi a rea : « Red eo eta mervel, emezha, ha lavaret kenavo da blijaduriou ar vuez-ma ! »

— « Da gleze, o roue Amalek, eme ar profet, en deus tennet kalz bugale digat ho mamm. Deuet eo he zro d'ho mamm-c'hui ive da ouela var maro he map. »

Kerkent Agag, hennez oa hano ar roue, a guezas e c'harz an Aoter, beuzet en he c'hoad. Den Doue a gimmiadas neuze dioc'h Saül ha n'her guelas mui goudeze. He galoun rannet gat ar c'hla-c'har, e vevas he unan en he di a Ramatha hag eno e ouele bemdez var stad truezuz ar roue a Israël, diskaret gat Doue.

IV.

PASTOR BETHLEEM.

En deiz ma edo adarre Samuel e pedi evit ar roue en devoa kement karet e klevas mouez an Aotrou Doue e lavaret dezha :
— « Samuel, perak kement a zaelou? Ne zistroin morse var ar zetans a meus douget a enep Saül. Lakit oleo er c'horn a zo en ho ti, ha disken-nit bete ti Isai, e Bethleem. E touez he vugale e ka-voc'h ar roue a meus choazet. »

Samuel a ouie pegen ter oa ar roue didronet. Ma tionez beza brudet petra ema e vont da ober, Saül ne vanko ket da lakaat ar profet d'ar maro. Setu petra' lavare da Zoue.

Hogen Doue a respountas : « Dibabit unan euz ho loened ha kassit-hen dirazoc'h evel pa vec'h e vont da Vethleem da ginnig anezha d'in e sakrifis. Gervel a reoc'h Isai hag he vugale d'ar fest a vezo roet goudeze hag eno me' ziskuezo deoc'h piau a dleit sakri roue en Israël. »

Isai, map bihan Booz ha Ruth, a laboure an douar hag a zioualle al loened evel he dad koz ha n'hen devoa ken c'hoant nemed lezer var he lerc'h eur famill direbech ha servicha mad an Aotrou.

Setu perak e chommas mantret pa lavaras dezha Samuel evit petra oa deuet ha ma reas dezha digass he vugale dirazha an eil var lerc'h egile.

Ar map hena, Eliab, eur potr krenv ha braz a vent, a deuas da genta.

— « Marvad, eme ar profet eo hema an hini a zo choazet gat Doue.

— « Nan, nan, a lavar Jehovah ; an dud a varn var an dianveaz ; hogen drem ar vizañ nak ar vent n'int netra dirak daoulagad an Hini a lenn er c'h-alonou. »

Isai a zigassas neuze an eil euz he vipien, Aminadab.

— « Ne ket hema eo ken nebeud, eme ar profet. »

Seiz map Isai a dremen an eil goude egile dirak ar profet ha Doue ne lavar ger.

— « E tleit kaout eur map all, a c'houlennas digatha Samuel ?

— « Ia-da ; a respountas Isai ; mez iacouankik eo c'hoaz hag her c'hassan da zioual al loened.

— « Kassit unan bennak d'he glask ; ne deimp oc'h taol nemed pa vezo erruet. »

Ar c'hrouadur ne zaleas ket. Eur potrik koant oa hag he vleio melen a guele var he ziouskoaz. Ker-kent a ma oue dirak Samuel, Doue a zisklerias oa hen a ioa choazet gatha da roue.

— « Hennez eo roue Israël ; skuillit an oleo var he dal. »

Ar profet a reas ervez an urz roet gat Doue. An oleo-ze a verke ar c'halloud a roe dezha a-neuze, daoust n'oa ket anavezet en dianveaz. Evel di-raok, Samuel a vevas he unan en he di, e Rama-tha ; Saül a guntunuas da ren var Israël ha pastor

bihan Bethleem da ziuall he zenved. Guelet a reat gouskoude hen devoa chenchet doare. N'hen doa nemed trivec'h vloaz ha dija oa parfet evel eur goaz ha fur evel eun den koz. Avehou he ene a zebiante pignat en eur vro all. Neuze ar profet iaouank a gane, en eur zini var an delen, kantikou kalz kaerroc'h eget kement a ioa bet savet beteg eno gat ar brofeted. Evel-se, ar brud anezha a iea bemdez var gresk en Israël. Lavaret a reat ive en devoa Doue kresket dezha nerz ar c'horv er me-mez amzer ma kreske he spered. Ker krenv oa an den iaouank-se ma n'hen doa nep aoun rak al leoned nak an ourzed ha m'hen em ganne outho pa deuent da daga he loened. An dud a ioa nec'het e klask gouzoud petra en doa sonj Jehovah da ober euz map Isai, pa oue kasset en eun taol-kount euz meziou Bethleem bete palez ar roue Saül.

Adalek an deiz ma oue diskaret gat Doue, ar prins reuzeudik-ma n'hen devoue mui nemed melkoni ha dizesper. Guelet a rea er-vad n'oa mui gatha spered Doue, n'hen devoa mui vertuziou eur roue guirion hag edo e vont da ober lamm-chouk-he-benn. Ouspenn-ze, an drouk spered a deue da daga he ene. Spount, kounnar, arraj en devoa kement ha kement ma zoa strafillet he vignouned ha tud he balez. Ar vedisined o devoa diskleriet n'oa louzou ebed ouz ar c'hlenved-se. Eun devez m'edo ar roue e komz gatho euz he boan, unan a ginnigas dezha ar remed-ma :

« Prins, emezha, Doue eo hen deus digasset deoc'h ar boan-ze. Ho lezet hen deus e galloud eun drouk spered. Mar kirit rei konje d'eomp, ni a glas-ko eur muziker, habil dioc'h an delen. Pa zistroi

an drouk-spered, hen a dorro ar bar poan gat he zoniou dudiuz. »

An ali-ze a blijas d'ar roue ha, dioc'h-tu, e roas urz da glask eun den guizek diouz ar muzik ha d'hen digass dezha eb dale. Neuze unan euz ar rea ioa en-dro dezha a lavaras :

— « Me'anavez eun den iaouank ag a zo goest da rei deoc'h ar peza c'houlennit. Map Isai eb, euz Bethleem ; n'hen deus ket he bar da c'hoari gat an delen pe ar c'hinnor. Ouspenn-ze krenv eo evel eun Hercule, kalounek er brezel ha den a guzul vad. Doue var he dal en deus skuillet kalz genet hag, eb douetans ebed, Doue a zo a du gatha. »

Nebeud dervezioù goudeze, dre urz ar roue, an den iaouank David a deue da balez ar roue hag a oue great-dezha ar c'haerra digemer. Saül a gemeras anezha evel floc'h. Pa zioueze d'ar roue, he zaoulagad balc'h, he c'hinou leun a ionen, en hem ruilla evel eun den possedet gat an diaoul, map Isai a deue dirazha, an delen pe ar c'hinnor en he zourn. He zaoulagad tro etrezek an env, e tenn anezha soniou douss ha misteriu. Prest goudeze ar roue, torret varnha, a jommed finvalel pa vije maro.

Neuze ar pastor iaouank, inspiret gat Doue, a gane dre ma rea muzik. Kana' rea madelez Jehovah hag he drugarez e-kenver ar bec'herien gat eur vouez ken douss ma laouennea bizaj ar roue ; hag he ene, delivret euz he adversour, a deue adarre da gaout he anaoudegez vad.

David a jommas er palez keit a m'en devoue ar roue izom anezha. Mez an drouk-spered ne zaleas ket da dec'het. Ar roue delivret evit eur pennad

euz al loan fall-ze, a gemeras adarre he blass er
c'honseil hag e penn an armeou. Deuet ive da veza
libr, ar pastor iaouank a zo mall gatha distrei da
di he dad da ziuall he loened.

V.

GOLIATH.

GOUDE beza bet kannet, ar Filistined a zavas
adarre goassoc'h eget biskoaz hag a zi-
lammas var douarou Israël. Meur a vilier
a dud a ioa deuet da gampi e Soko, tost da
Vethleem. Etretant, Saül a zastume ive he zoudar-
ded en eul leac'h hanvet Azeca. Eb dale, oue an
diou arme an eil dirak eben, pep hini var eun dor-
gen. N'oa etrezho nemed traonien Terebinth, hag
en hem velet a reant, eb kredi gouskoude ober eur
c'hrogad.

Epad m'edot dioc'h an daou du ec'hen hem imo-
ria, an Israelited a velas, eun deiz, e tont er meaz
euz a gamp ar Filistined, eur mell jeant, euz a vro
Jeth, hanvet Goliath. Disken a rea euz a ouenn an
Enakined, euz an dud spountuz-se a vent a ioa bet
kasset kuit gat Josue euz a veneziou Juda. Ous-
pen nao droatad en doa. Var he benn e touge eun
tok houarn, var he beultrin, eun harnez ag a boue-
ze kant anter kant lur. Eur bragez houarn a zou-
ge, hag a-zioud he skoaz, e touge eur skoet houarn
a ne elle ket beza treuzet. He zourn a vanie eul
lans ag a ioa ken teo an troad anezhi ag ar c'hoat
a vez gat ar guiader e trei varnha he viaden. Ur

mevel dezha a deuas en he raok hag e tiskennas var he lerc'h divar an dorgen. Pa oue tost aoualac'h evit rei da glevet, e krias gat eur vouez pounner evel ar gurun, d'an Israelited a ioa dirazha :

« Soudarded ar roue Saül, perak lakaat kement a c'hoad da redek ? Me a zo Filistin ; c'hui a zo Israelited. Klaskit unan en ho touez ag a ve kalounek aoualac'h evit dont d'en hem ganna ouzin-me. Etrezomp hon daou e vezo eur c'hrogad. Malaz ac'hanon, ni a vezo ho sklaved ; mez, mar laz anezha, c'hui a vezo hor sklaved, evel ma zoc'h bet c'hoaz diagent. »

Saül hag he zoudarded a gounnare bep tro ma klevant ar fougasser-ze. Mez ne grede den mont da c'hourin outha ; hag epad daou ugent dervez dioc'h-tu, bep mintin ha bemnoz, e teue ar jeant d'ho gervel d'hen hem ganna outha.

Hogen, en arme Saül, Isai en devoa neuze tri map. Evel na deue kelou ebed dezha euz he vugale, ar c'heaz koz, nec'het maro, a lavaras eun deiz d'he vap David lezer he loened ha mont da velet penaoz edo he vreudeur, da velet a ne oant ket eat re-skuiz. Ar pastor iaouank a redas raktal da gamp an Israelited. Edo e paouez en hem gaout gat he vreudeur, pa glevas ar jeant e krial adarre evel ma rea bemdez. He galoun a lamm en he greiz, dreist-holl pa vel an holl Israelited e plega ho fenn dirak ar Filistin, petra bennak en devoa ar roue prometet he verc'h d'an hini en dije kannet Goliath.

« Petra eo eta an den dizoue-ze, emezha, en deus hardisegez aoualac'h evit gelei a zismegans holl arme an Doue beo ? »

Evel ma zea euz an eil bodad tud d'egile ha ma c'houlenne digat an holl petra en doa prometet ar roue, e zeas buhan kelou anezha bete Saül.

Ar roue a gemennas d'ar gouriner iaouank-se mont d'he gaout. Ne anaveze ket mui ar bombarder a ioa bet en he balez e terri he varrajoù fall. David a ioa mempret mad hag he vizaj livet kreñv.

« O va roue, a-lavar dezha dioc'h-tu David. Pa ouezit da veza trist. Me a ia d'ar jeant. »

« C'hui, va mabik, a lavar Saül en eur vousc'hoarzin, mont d'en hem ganna ouz ar peziad denze ! Re a gemm a zo etre eun den iaouank evel doc'h hag eur zoudard evel hennez, boazet dioc'h an armou.

« Prins, a lavaras David eb aoun, ho servicher a zioualle, er gouelec'h, loened he dad. Avechou euz ar c'hoat, e lamm varnho eun ourz pe eul leon hag e samme unan euz va oaned evit mont d'he lok. Neuze me a zaille var al loan kounnaret-se hag a ziframme digatha va oan. Neuze e krogen en he c'houzoug hag her mouden. Ne mezo ket muioc'h a boan gat an den dizoue-ze a ra kement a zismegans da arme Jehovah. An Doue hen deuz tennet ac'hanon a dre skilfou al leoned hag an ourzed, a ouezo va zenna a dre daouarn ar Filistin. »

— « It, va map, a lavar Saül an daelou en he zaoulagad, ha-ra vezo Doue ganeoc'h ! »

Ar roue a fellas guiska dezha he armou he unan. Lakaat a ra dezha eun tok houarn var he benn ; eur zae arem var he beultrin hag eur c'hleze ouz he gostez. Mez pa glask mont araok, David en hem gav luet gat an armou-ze, n'oa ket kustum dioutho.

« O va roue, emezha, n'oun ket evit bale evel-se. Lezit ac'hanon da ober va fenn. » Teuler a reas d'an douar, tok, kleze ha sae arem. Kemeret a reas neuze he valtamm hag ar vaz a vije bepred gatha. Goudeze, e tastumas er ster pemp bilien flour hag ho lakeas e sach ar bara a ioa stag ouz he c'houl-riz. Setu hen etrezek ar Filistin.

Hema a ziskenne ive d'he ambrouk, he vevel en he raok. Pa velas ar bloundin iaouank, e tirollas da c'hoapaat.

« Evit eur c'hi eta e kemerez ac'hon-me ma teuez d'in a daoliou baz. Tosta, ma kredez dont, ha me a roio da gorr da zribi da laboussed an env ha da amprevaned an douar. »

Goudeze e laoskas a bep seurt malloziou en hano doueou Jeth hag Akaron. Hogen, e leac'h spounta, David a zante spered Doue e rei nerz d'he ene ha d'he zivrec'h.

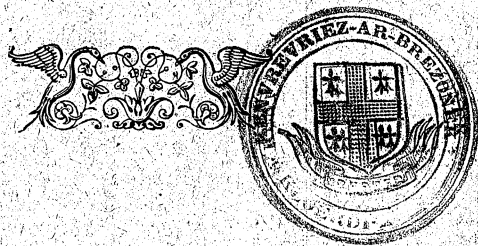
« Dont a rit d'in-me, emezha d'ar jeant, leun a fizians en ho kleze, en ho tok-houarn, en oc'h armou. Me a ia deoc'h en hano Doue an armeou, armeou Israël o c'heuz goapeat. Hirio, Jehovah a laka ac'hanoc'h etre va daouarn. E maoun e vont da drouc'ha deoc'h ho penn, ha korvou ar Filistined a vezo roet da vagadurez da laboussed an env ha da loened gouez an douar; hag an holl a ouezo e zeuz eun Doue en Israël, hag eo an Doue-ze a ro ar gounid, ne ket ar c'hleze nak al lans. »

A veac'h en doa echuet he gomz, ma velas tud an diou gostezen Goliath e sailla var David, he arm en he zourn. Prount evel eul luc'heden, David a lamm ive etrezek ar jeant. Kemeret a ra eur vilien en he zach; antella' ra he valtamm. Emañ

en-dro. Eur moment goude, ar vilien a ia en eur zutal da loja e tal Goliath. Ar jeant a hej he zivrec'h, a orjell hag a goez a stok he gorr evel pa ve skoet gat ar gurun. David a lamm varnha; kemeret a ra he gleze, ha gat ar c'hleze-ze e tistagas dioutha he benn. Gat ar penn-ze leun-c'hoad, e pign d'ar red bete kamp Israël.

Euz an diou gostezen, e savas iouadennou spountuz : kri a levenez dioc'h tu an Israelited, mez kri a zizesper dioc'h tu ar Filistined. Ar re-ma a gemeras an teac'h raktal. Saül hag he zoudarded a ieas a bep kostez d'ho foursu. Laza' rejont dezho meur a vil den hag ober d'ar re all en hem denna e Jeth hag Akaron. Setu penaoz e troaz ar brezel-ze a zeblante great evit kass Israel d'an traon. Jehovah a fellas dezha diskuez peger braz eo he c'halloud ha rei da anaout an hini hen doa choazet evit gouarn he bobl.

David a zistroas da Jerusalem e triomp, penn Goliath gatha var beg he gleze. Mez gouzout a rea da biou oa dleour euz he viktor. An henor a ioa dleet da Zoue ebken. Setu perak e konsakras dezha kleze Goliath, hag evel eun testeni a anaoudegez vad, e roas urz d'he lakaat en tabernakl.

VI.

BARRAJOU SAUL.

Ar viktor gonnezet e Terebinth a roas kalz levenez d'ar bobl a Israël. Unan ebken, ar roue Saül, a ioa tenval he benn. Eun dra bennak a lavare dezha en devoa da zioual ouz pastor Bethleem hag en dije hema foettet maeleur outha. Da fin ar brezel, e c'hanavezas map Isai, an telenner dispar en doa kasset an drouk spered divar he dro. E goeled he galoun, eur vouez a lavare dezha lakaat evez. An den iaouank-se a veze oual aliez var he hent. Pa zistroas an arme e triomf da Jerusalem, an dud a grie hag a strake ho daouarn. Bandennajou merched, taboulinoù ha sistrou gatho, a zanse hag a grie : « Saül en deuz lazet mil Filistin ; mez David en deuz lazet dek mil. »

— « Klevet a rit ! eme ar prins en egar d'an dud euz he balez a ioa en-dro dezha. Setu penaoz e tener diganhen va gloar ! N'euz ken da ober nemed tenna diganhen va c'hurunen ! »

En eur gomz evel-se, e reas eur zell var David, mez eur zell a gassouni hag a oue gulet gat an holl. Ar roue a rankas gouskoude hen digemer en

he balez ha zo-ken rei dezha soudarded da gommandi. Ar pastor iaouank, eat da zoudard, a c'hounezas istim ha karantez an holl. Dre ma vel anezha deuet ker mad, ar roue n'hen deuz nemed muioch, a-ze a c'hoarizi hag a gounnar outha. Mez ar pezh a lakeas anezha da goll he benn eo pa velas kement a vignouniaj etre he vap Jonathas ha David. Pa deuas hema da chench dillad, goude muntr Goliath, da lezer he viskamant a bastor denved evit guiska dillad pinvidik offiserien ar roue, Jonathas a dennas he zae hag he roas d'he vignoun ; rei a reas ive he gleze gat he c'houriz, he ouarek hag he virou. Adalek an deiz-se, an daou zen iaouank n'o devoa mui nemed eur galoun hag eun ene.

— « Setu a-ze, a lavare Saül, penaoz oun dilezet gat an holl ! Jonathas, zo-ken, va heritour var an tron, a dro a-du gat va adversour ! »

An diaoul a blantas ar zonz-se dezha doun en he spered. Mont a reas en eur gounnar ruz. He vizañ a zo droulivet ha koeza' ra en eur barrad evel hen devoa bet diagent. Leusker a ra kriadennoù spountuz hag a-dreuz he vuzellou strisseat hag anter-glozet e teu torchadoù eonen.

Tud ar palez a bedas David da gemeret adarre he delen, evel m'hen doa great guechall ha da derri drouk ar roue.

Eun deiz, Saül azezet var he dron, he lans gatha en he zourn, a oue en eun taol-kount possedet gat an drouk-spered. David a deuas dirazha gat he delen ha tenna' rea divarnhi toniou douss ha melodiuz, pa zavas souden ar roue en he za evel eun den kounnaret. He lans a laosk varzu David evit her plada ouz ar vogez. David a velas an taol hag

a dec'has a gostez. Distrei a ra d'he blass. Rak kredi a rea n'en doa great ar roue an taol-ze nemed abalamour oa troet he spered. Mez ar roue, glaz gat an imor fall, a gemer adarre he lans hag a fell dezha, evit an eil guech, treuzi David.

Neuze David a velas sklear en doa ar roue c'hoant braz d'en hem zizober anezha. Chomm a reas eta eb mont mui dirazha.

Saül, pa velas oa divinet he zantimant, a hanvas David da gommandi eul loden euz an arme a dlie mont da ober brezel var douarou ar Filistined. Sonjal a rea ervad en dije an den iaouank-se, leun a galoun, klasket ober eno traou burzuduz hag e vije paket pe lazet, abred pe zivezad, gat an inimied.

Evit rei dezha muioc'h a imor, e lavaras dezha araok kimmiada :

« David, va map, anaout a rit va merc'h Merop. Mad ! hounnez a roin deoc'h evit pried ma rit eun taol kaer bennak. It eta da ober brezel da inimied hon Aotrou ha diskuezit d'an holl, dre ho vaillantiz, e zeoc'h din da veza euz famil ar roue. »

David, er brezel-ze evel diagent, a reas traou burzuduz a enep ar Filistined. Mez ar roue a roas he verc'h da eun all. An holl a gavas fall an injustis-se, nemed David ; rak Mikol, eil merc'h ar roue, a blije dezha kalz muioc'h. Saül ne oue ket pell eb gouzout oa karantez etrezho. Gervel a ra eta David hag e lavar dezha : — « Ne c'heuz nemed laza da unan kant Filistin ha va merc'h a zo d'id. » — Saül a zonje n'en dije biken gellet David ober kement-all. Peger mantret eo pa vel an hini a hanve he vap e tistrei d'ar gear goude beza

lazet daou-c'hant Filistin. Ne elle ket mui, eb mez hag eb tenna droublans he bobl, refuz he verc'h da Zavid. David a deuas eta, evel en despet d'ar roue, da veza euz he famil.

Ne vije ket bet a boan e kredi en dije iviziken ar roue reuzeudik-se lezet e peoc'h an hini a ioa deuet da veza he vap kaer. Mez, sulvui e pigne David, sulvui e kreske goarizi ha kassouni ar roue. Ne ellas ket miret zo-ken da ziskleria da dud he di ha da Jonathas ive ar zonz en doa d'he laza. Jonathas goude beza great peb tra evit gounit he dad Saül, a lavaras d'he vignoun n'hen doa netra guelloc'h da ober eget tec'het kuit.

Evel m'en doa Saül, en derc'hent, klasket treuzi anezha gat he lans. David a heulias ali Jonathas. En hen denna' ra en he di evit tremen an noz, gat ar zonz da guitaat ar vro kerkent a ma vezo deiz antronoz. Saül en doa divinet ar pez hen doa c'hoant da ober. Rei a ra urz eta d'he c'hoardou da ziousal mad ti David epad an noz ha da laza he vap kaer antronoz-vintin, kerkent a ma vije deuet er meaz.

Eüruzamant, Mikol a ioa var evez. Guelet e dca ar zoudarded o c'hen hem zila a-ed an ti, evel spessou. Kerkent, e za da lavaret d'he goaz e peger braz danjer ema.

« Red eo deoc'h tec'het en noz-ma, emezhi, rak, varc'hoaz, e vec'h re zivezad. » Hag, evit guir, David a ioa paket evel eul labouss e roued al labousseter. Mez, a-zioud Saül hag he c'hoardou, edo Doue hag he elez.

« O va Doue, a lavaras David, va dilivrit euz va inimied. Pellait ac'hanon diouz va adversourien,

diouz an dud ne glaskont nemed goad. En hem zavet int, eun niver braz, evit va c'holl, ha gouskoude me ne meuz great na drouk nak injustiss da zen! O Doue Israël! Deuit d'am zikour! »

A veac'h en doa echuet he beden, pa zeskas Doue dezha ar fessoun d'en hem denna kuit. Epad m'edo ar goardou e tiual an dorjou, Mikol a zikoure David da zisken dre eur preneustr kuzet. Den n'her guelas e vont kuit. Ouspén-ze, d'ar mintin, evit rei amzer da Zavid da bellaat dioc'h kear, Mikol a lakeas en he vele eun imaj koat ha var he benn eur c'hroc'hén gaor. Pa deuas ar goardou, skuiz e c'hortoz digor, dre nerz en ti, Mikol a lavaras dezho oa klanv he fried ha ne elle ket sevel euz he vele. Var urz roet gat Saül, ar goardou a ieas er gambr, én despet da bedennou Mikol.

Piou a oue sabatuét pa gavchot eun tam koat er goele e leac'h David? Evit Saül avad! egari, sodi a ra kement a imor a zo en he gorv, ha pa glev petra e deuz great he verc'h evit savetei David.

Pa oue er meaz a zanjér, David en hem dennas e kreiz meneziou Juda. Ne ouie ket e pe du en hem drei nak e pe leac'h kaout da guzet oc'h tud Saül.

He zonz a reas da vont bete Ramatha evit goulén kuzul digat ar profed. Samuel a oue eur joa vraz gatha digemer ar pastor bihan, hen devoa sakret roue Israël. Mez ive eun dristidigez vraz a zantas pa glevas petra' basset e palez Saül. Diskleria' reas dezha ne dlíe ket mui klask gounid Saül, mez chomm dindan guz ken na blijó gat an Aotrou ober dezha hervez he volonte. Jonathas, erruet eno ive evit gueleit he vignoun eur vech c'hoaz, a roas dezha ar memez ali. An daou vignoun a lammas

neuze an eil gat egile d'en hem vriata, eb gelloud lavaret eur ger.

Erfin, evel ne baouezze David da ouela dourek, Jonathas a lavar dezha :

« Kenavo, va mignoun David! Kenavo! Ne ankounac'hait ket ar bromessa or beuz great dirak Doue d'en hem garet bepred. Betek an deiz diveza euz ho puez, bezit sonj euz Jonathas! »

Jonathas neuze a zistroas e kear, epad ma zea he vignoun, kasset kuit, dilezet gat an holl, da gerzet dre hentchou ar gouelec'h.

VII.

AR PRINS DIVROET.

Da c'hortoz gouzout e pe du en hem drei, David a i eas da Nobe, el leac'h m'edo neuze an arc'h benniget, evit goulenn kuzul digat Doue. Enn hent, e kavas lod euz he zervicherien diredet d'he glask kerkent a ma o deuz klevet petra' ioa c'hoarvezet gatha. Mez ho lezer a ra eur pennad dioc'h kear gat aoun na vent anavezet. Mont a ra he unan da gaout ar belek braz Akimelek : Hema ne ouie netra euz ar pez a ioa nevez tremenet. Hervez respount an Aotrou, e reas he zonz da jomm c'hoaz dindan guz. Mez ker buhan oa deuet euz ar gear ma hen devoa ankounac'heat kemeret bevans hag en doa gouskoude kalz hent da ober.

— « A n'o peffe ket, emezha d'ar belek braz, eur bara bennak da zioueret ? »

— « Ne meuz nemed ar bara kinniget da Zoue ag a zo nevez tennet divar an aoter. Me ho roi deoc'h mar d'emaoc'h c'hui hag ho tud divlamm di-rak al lezen. »

David a lavaras dezha n'hen doa ket ezom da gaout aoun var ar pœnt-se ; ha setu, abalamour

hen doa ezom braz anezho, Akimelek a ro dioc'h-tu dezha ar bara-ze ne die-beza drebet nemed gat ar veleien.

« A no peffe ket ive, a lavaras David, eul lans pe'eur c'hleze ag a elfe beza dioc'h va doare ? »

— « Ama ema kleze ar Filistin o c'heuz lazet e Terebinth. Abaoue m'o c'heuz kinniget anezha d'an Aotrou, ema a zispill a-dreñ an Ephod. Deoc'h eo, mar c'hoantait he gemeret. »

— « Ne elfet ket kaout guelloc'h, a lavar David ; Roit-hen d'in. »

Ar belek braz a roas dezha ar c'hleze eb-beza lakeat evez e zoa en templ oc'h ho zelaou unan euz a offiserien palez Saül. Doeg oa he hano, ha deuet oa da Nobe da ginnig eur sakrifis.

Ar prins, a ranne he galoun o pellaat dioc'h an douar-ze santelleat gat an arc'h a allians. Pa zeas e meaz kear, e rannas gat he zervicherien bara an templ ha, goudeze, e kimmiadas dioutho. Hen a i eas he unan etrezek kear Jeth. Ar roue eno oa neuze Akis, unan euz ar brinsed kenta e touez ar Filistined.

Roue Jeth en doa klevet komz euz barrajou ar roue Saül. Mall oue gatha rei digemer d'an den divroet-se en doa great guechall kement a zrouk d'ar Filistined hag a zo deuet da c'houlenn brema digatho sikour ha mignouniaj. C'hoant en devoe zo-ken da rei dezha eur garg bennak en he arme. Mez diarbennet oue gat tud he balez.

— « A ne ouzoc'hui ket, emezho, e fell d'an den-ze beza roue ? Ouspenn c'hoaz, a no c'heuz ket a vez e loja en ho palez muntre Goliath ? »

Ar roue a gemer aoun rak an offiserien ha rak

ar bobl. Akis a zonz ive e c'helfe beza roet digemer da eun ispionn fall bengak ha setu ma fell dezha en hem zizober dioc'h David. Hema a ioa danjer braz evit he vuez, paneffe ma reas eun taol finessa evit lakaat her c'hass kuit. An offiserien a velas ebdale n'oa mui David ar memez den. Ker fur bete neuze en he gomzou hag en he oberou, e zeo brema evel eun diskiant. He vizaj a zo louz; he zaoulagad, balc'h, hag he vleou fuillet. Koeza' rea evel e drouksant etre divrec'h ar re a dostea outha. Steki a rea he benn oc'h an dorojou. Avechou zo-ken, en doa barrajou skrijuz ken na deve an eonen euz he c'hinou. Akis a gavas eno an dro d'en hem denna a brez.

— « Ahanta! emezha d'he dud! Setu an David a rea deoc'h kement a spount! Piu en deuz digaset an diot-se em palez? A n'euz ket aoualac'h a dud foll em rouantelez ma ranker c'hoaz mont da glask er rouanteleziou divar-dro? Ra vezo dioc'h-tu lakeat an den-ze er meaz!»

David oue taolet er meaz euz douarou ar Filistin. Setu n'hen doa ken da ober nemed kerzet dre ar menezioù, beva e kreiz ar c'hoajou hag e goeled ar c'havargnoù evel al loened gouez.

Diou leo anter, er c'hresteiz da Vethleem, e kreiz ar c'hoajou, ar menezioù, e kemeras he lojeiz, en eur c'havargn, hanvet Odollam, an diessa tostaat outhi euz an holl gavargnou divar-dro. Ne ellet mont ennhi nemed a-bouez pignat euz an eil roc'h var eben. Ginou ar c'havargn a ioa ken izhel ma ranket mont ebarz var ar parlochau. Hentchou striz, tenval, luïet an eil en egile a gasse betek eun toull ledan ha tenval, bolzet hag harpet gat mein.

E goeled ar c'havargn, e maor evel sebeliet e kaloun ar menez.

David a gemennas da lod euz he vignoured vrasa e pe leac'h edo e chomm. Kerkent, he vreudeur, he gerent hag he zervicherien a deuas d'he gaout. Goal-gasset evel ma zoant gat Saül, o doa lakeat en ho spered mont a-du gat David hag he zikour a enep he adversour. E berr amzer, setu ma zeus en dro d'ar prins c'huac'h kant den kalounek, prest da vervel beteg an diveza evit difen ho mestr. Saül, pa deu ar c'helou-ze beteg ennha, nec'het, spountet, a c'halv he offiserien d'ar c'honseil, ha var eun ton a gounnar, e lavar dezho :

— « Petra eo deoc'h kuzet ouzin-me an taol kaer a brepar em eneb map Isai? Va map he unan en deuz great mignouniaj gat an traitour-ze, ha n'euz ket unan em palezag en deffe he flatret d'in!»

Holl e chommont sioul. Ne oue e komz nemed Doeg an Idumean, mignoun Saül. Eyit teuler ar beac'h divar he gein e lavaras :

— « Prins, emezha, me' meuz gulet map Isai e Nobe, e ti ar belek braz Akimelek; hag eno emeuz gulet hema e rei dezha bara ha kleze ar Filistin Goliath.»

Eonnena' ra Saül gat ar gounnar ha rei a ra urz da zigass dioc'h-tu dirazha Akimelek hag an holl veleien a ioa e chomm e Nobe. Dont a rejont holl assamez dirak ar roue didruez, eb gouzout petra damallet dezho.

— « Akimelek, map Akitob, respount d'in, a lavar Saül gat kement en deuz a vouez.

— « Prins, emañ ama evit ho selaou.

— « Perak oud-te en hem zavet em enep gat

map Isai? Perak e c'heuz-te roet bara hag armou d'an traitour-ze?

— « David, eun traitour! eme Akimelek; David, ar guella euz ho servicherien! David kabiten oc'h armeou! David, henor ho palez! Va fedi en deuz great da gonsulti an Aotrou. Mar d'eo eur pec'hed, er beuz hen great ouspenn kant guech. Ne meuz ket guelet e vije an disterra troet en oc'h enep. Hag ouspenn, penaoz ellit-hu tamall a drai-touriaj ar belek braz hag an holl memproù euz he familh?»

Ar belek braz a gomze hervez an henor ha gat ar virionez. Mez ar roue n'her selaoue ket :

— « Goardou, emezha, kemerit ar veleien-ma a zo a-unan gat map Isai ha lakit-ho d'ar maro. »

Ar goardou ne ziblassont ket. Hini anezho na garje lakaat he zourn var an dud sakret da Zoue. »

— « Doeg, a iouhas neuze Saül, er meaz anezha he unan; kemer an dud se ha laz anezho didruez.

An Idumean a gemeras he gleze. Sailla' reas var an dud keiz-se eb damant d'ho c'harakter, eb aoun rak ar sakrilaj. Goassoc'h eget eul loan gouez, e lazaz pevar-ugent anezho. Gouskoude, familh Akimelek ne oue ket peur-zistrujet. Unan euz he vugale, Abiathar, a ellas tec'het ha mont da gaout David. Heritour d'he dad evel belek braz, e touge en he zourn an Ephod en doa kemeret e Nobe.

— « Chommit ganhen-me, a lavar dezha David. Epad ma vezin-me beo, den ne doucho ouzoc'h. Kasset kuit euz ho pro evel-d'hon, lezit eun divroet d'ho tifen pe da vervel gameoc'h. »

Prest goudeze, e klevhot gat glac'har edo ar roue e sevel eun arme evit mont da glask David betek en he gavarn.

VIII.

KAVARN ENGADDI.

DEMOST d'ar mor Ruz, er vro gaer hanvet Engaddi, e zeuz menezioù distro ha goues-soc'h c'hoaz eget ar re all.

E kaloun ar menezioù-ze, bernioù spountuz a reier savet an eil var eben, e kavet kavarnnou frank aoualac'h evit loja eun arme. David en doa kemeret evit he dud ar plass diessa mont betek ennya. Mez Saül ne zaleas ket da zont di d'he boursu gat tri mil euz he vella soudarded, a dreuz ar reier, dre hentehou ag e doa ar c'havrik gouez mil boan e vont dreizho. Netra n'elle diarben Saül. Erruout a ra e gouelec'h Engaddi, skuiz maro, mez touellet da furc'ha peb hent, peb riboul, peb kavarn, ken na gavo he adversour touet, an hini a zo aoualac'h he hano evit her lakaat da skanbenni.

Eun deiz ma edo dre ar c'hoajou e troidellat gat he offiserien, e velas eun torrad denved e dor eur c'havarn. Mont a reas e-bars eun tamik da ziskuita. Ar c'havarn a ioa tenval ha sioul. Ne dea ken sklerijen enni nemed dre doull an or. Ar roue, goude beza great eun nebeud kammejou ebars, a ziviskas he vantel eb guelet e zoa a-dreuz an denvalijen, daoulagad e sellet outha. David hag he

dud, euz a oueled ar c'havargn a vele kement a rea. David a gave eno eun dro vrao. Eun taol kleze en denvalijen hag echu gat ar roue fallagr-se, ha David a bign var an tron. He offiserien a boursue varnha.

— « Setu deuet an deiz, emezho goustadik, ma komze anezha deoc'h an Aotrou pa lavare hen dije lakeat oc'h inimid etre ho taouarn hag o pije great anezho ar pez a garriec'h. »

Holl e felle dezho lammet var ar roue evit he laza. Mez David ho diarbenn. Mont a ra he unan betek ar roue. Kregi a ra en he vantel ha distaga' ra anezhi eur peziad mad eb beza gueleet. Neuze e tistro varzu he dud. Ar re-ma o doa droublans dezha abalamour oa bet re vad. David a ziskuez dezho neuze an tam euz a vantel ar roue ;

— « C'hui, emezha, a c'houlenn goad, ha me a mez evel keuz da veza trouc'het he vantel. Doue ra viro na zavin morse va dourn var an hini a zo sakret da Zoue ! »

Poan en doue e terc'hel var he zoudarded, ha Saül a ieas er meaz eb gouzout pegenn tost oa bet dezha ar maro. Diskenn a ra beteg he c'hoardou n'oant ket pell ac'hano, pa zeas David var he lerc'h ha ma krias dezha var eur vouez glac'haret.

— « O va mestr ! O va roue ! Chommit a-za, me ho ped. »

Saül mantret, a zistro da zellet ; rak seblantout a rea dezha anaout ar vouez-se. — David a zaoulinas dirazha, dre respet evit he roue ha goudeze gat eur vouez ankeniet e rebech dezha ar vuez fall ra d'he vap kaer.

— « O va roue ! perak selaou tud ag a damall

ac'hano da veza oc'h adversour ? Gueleet a rit gat ho taoulagad oc'h unan. N'euz c'hoaz nemed eur moment edoc'h etre va daouarn, er c'havargn. Ar zonz a zo bet deuet em spered da denna ho puez diganeoc'h. Mez lavaret e mez : Doue r'am prezervo ! biken ne lakin va dourn var ar roue va mestr, rak ma zeo sakret da Zoue. Evit diskuez deoc'h, o va zad, eo guir ar pez a lavaran, sellit oc'h an tam-ma euz ho mantel. Ker buhan en dije va c'hleze ho treuzet a m'hen deuz distaget an tam mezer-ma. Deskit ervad ne d'oun nak eun den fall nak eun traitour ha ne mez e nep fesson great deoc'h an disterra drouk. Paouezit eta da beurgass ac'hano evel eun torfetour ha da glask tenna diganhen va buez. Roue Israël, ne gemerit ket kement a gounnar ouz eur preon douar, ouz eun netra. Me' lez an den fallagr d'en hem zifen dre fallagriez. Mez biken ne skuillin ho koad ha kemetret a ran Doue da varner etre c'hui ha me. Da Zoue e roan ar garg d'am dioual. Gouzoud a ra e z'oun divlamm hag Hen eo a denno ac'hano a dre ho taouarn. »

Dre ma kleve ar c'homzou-ze, Saül a zouble he benn evel eun den pladet dindan ar zamm euz ar remors. Pa en deuz David echuet da barlant, e lavar dezha gat eur vouez glac'haruz hag en eur lenva :

— « O va map David, a c'hui eo a glevan ? Ag ho mouez eo a deu bete va diskouarn ? »

Red oue dezha chomm a-za eun nebeud da huanadi ha da ouela. Neuze, pa zeo diskarget he galoun :

— « O va map, emezha, diskuezet o c'heuz hi-

rio e zoc'h guelloc'h eget-hon me. D'in me no peuz great nemed vad, ha me ne meuz klasket ober deoc'h nemed drouk. Hirio c'hoaz o c'heuz va espernet d'an ampoent ma lakea Doue ac'hanon etre ho taouarn. N'oar ket kustum gouskoude da lakaat var an hent mad, pa ziouezer gatha, an adversour kollet divar he hent. Doue en talvezo deoc'h evit an dra gaer-ze o c'heuz great evidon. Selaouit, o David, eun deiz a deui, (me her goar a dra sur) e vezoc'h roue var Israël. Touit d'in dirak Doue ne zistrujoc'h ket va ouenn ha ne dennoc'h ket va han-
no kuit euz a di va zad.»

David a reas adarre al le-ze en doa great dija araok da Jonathas, ha Saül gounezet gat kement a vadelez hag a lealded a zistroas gat he arme bete Gabaa.

Epad tri bloaz, e chommas eb klask ober drouk d'he vap kaer. Gouskoude n'oa ket falvezet gatha hen digemer en he balez.

Sodi a reas memez goassoc'h eget biskoaz pa glevas oa deuet David gat he zoudarded da gampi e gouelec'h Ziph, goude tri bloaz tremenet e gouelec'h Pharan. Mont a ra adarre d'he glask gat eun arme hag ema, en taol-ma, e sonj d'he ganna kous-
to pe gousto.

Mez David ne felle ket dezha mont d'en hem gan-
na ouz he vreudeur hag a lakeas fin d'an abaden dre eun taol hardisegez eb he bar.

Kemeret a ra da vont assamez gatha daou zoudard dispoint : Abimelek an Etean hag he niz Abisai. Tostaat a reas dre hentchou goloet bete kamp Saül a ioa neuze sioul braz. Anaout a reas telt ar roue, el leac'h ma kemere he ziskui, hag en

he gichen he vignoun Abner, kabiten he c'heardou. Gourvezet var an douar en-dro d'ho roue, ar zoudarded a ioa kousket maro. David a reas sin d'he zaou zen iaouank :

« Pehini ac'hanoc'h o taou, emezha, a zo hardiz aoualac'h evit dont d'am heul da gamp Saül ? »

— « Me, avad, a lavar Abisai.

Setu ma zeont ho daou, a-dreuz renkajou ar zoudarded kousket, bete telt Saül.

Ar roue a ioa, eno gourvezet var eur pallen ha kousket-mik, he lans en he gichen. En-dro dezha edo Abner ha kalz offiserien gourvezet ha kousket.

Abisai a lavar goustadik d'he eontr : « Doue a laka ho c'hadversour en ho kalloud. Lezit ac'hanon. Gat al lans-ma, me' stago anezha ouz an douar ha ne vezo ket red rei daou daol.

— « Biken ! Biken ! a respountas David. Ne eller ket eb pec'hed skei var an hini a zo sakret da Zoue. Saül a varvo evel an holl, pe a varvo er brezel ; pe a varvo skoet gat dourn Doue. Mez, evidon-me, biken ne glaskin he laza, m'hen tou ! C'hui, kemerit he lans hag an tass aour a zo e kichen he benn ha deomp kuit. »

Abisai en devoe eun tamik enkrez ; ha setu David a beg el lans hag an tass hag e zeont gatho er meaz euz an telt. Mont a reont adarre treuz ha treuz d'ar c'hamp, eb beza gueleet gat den. Soudarded hag offiserien a ioa kousket mad.

Pa zeo David erruet var an dorgen, eur pennad dioc'h ar c'hamp, e laosk kriadennoù spountuz ken na oue dihunet arme Saül.

— « Abner, map Ner, emezha. Guelomp brema petra respounti d'in-me ? »

Abner, pa glev he hano, a deu er meaz euz an telt.

— « Piou, emezha, eo an divergont-se a zo e krial kement, hag e viret oc'h ar roue da gousket?

— « Abner ! a lavar David adarre, Abner, den a vrezel dispar, ar c'henta euz an dud kalounek en Israël, ag evel-se e tiuallez da vestr ? E maor e paouez mont e telt ar roue evit he laza hag ar muntre a zo c'hoaz e redek ! Mintoue ! holl e tlefec'h beza lakeat d'ar maro, dre ma o c'heuz ker fall diouallet ho roue ! Abner ! mar plij ganez, lavar d'in-me e pe leac'h ema al lans hag an tass aour a ioa, brema-zouden, e kichen ar roue ? »

Dija Saül en doa anavezet mouez David a groze, a-dreuz an noz, evel ar gurun. Pa vel n'ema mui eno nak al lans an tass, e velas er-vad petra' ioa diouezet.

— « David, va map, a lavar dezha gat eur vouez klemmuz, a n'eo ket c'hui a glevan ?

— « O va aotrou ha va roue ! ia ; me eo David, ho servicher. Me' garfe gouzout petra' meuz great evit beza goal gasset evel-hen ? O va roue ! va zelaouit, me ho ped. Mar deuit d'in a-berz Doue, me a zo prest da vervel. Mez mar d'eo an dud o deuz lakeat ac'hanoc'h d'am c'hass kuit euz va bro evit mont e-touez Doueou faoz ; malloz Jehovah a goezo var ho penn. O roue Israël ! ne skuillit ket eur goad ag a c'houlenn Doue venjans evitha. Ne deuit ket d'am poursu er meneziou-ma, me keaz mizerabl, evel ma poursu ar chasseur ar glujar spountik a-dreuz ar meziou. »

Saül strafillet a lavar dezha :

« O va map David, pec'het e meuz ; mez pardo-

nit d'in ha deuit beteg ennhon. Iviziken, ne vezo ket red deoc'h kaout aoun rak an hini o c'heuz lezet gatha he vuez eur vech c'hoaz. Me' meuz great fall ; hen anzaio a ran. Mez an dud o deuz lavaret kement a c'hevier divar ho penn ! »

David a anaveze re vad Saül evit fizioud en he bromessaou. Respount a reas dezha :

— « Setu ama al lans hag an tass. Ra zeüo unan euz a zervicherien ar roue d'ho c'herc'het. Doue, just, ha leal, a varno ac'hanomp hon daou. Hirio en doa lakeat ac'hanoc'h etreva daouarn hag e meuz douget respet d'an den sakret da Zoue. Plijet gatha diouall va buez d'in deiz an danjer evel ma meuz diouallet o c'hini !

— « Ha plijet gatha ho penniga, o va map David ! Ra zikouro ac'hanoc'h bepred ha ra vezoc'h eun den gallouduz en Israël ! »

David a dec'has en denvilijen gat he niz. Saül, trist, lostek, a zistroas antronoz gat he arme da gear Gabaa.

Ne dei ket ac'hano mui nemed evit paea he dorfejou.

IX.

MARO SAUL.

PEMZEK vloaz a ioa abaoe ma oa bet kasset Samuel da gaout Saül evit diskleria dezha oa torret evel roue, dre ma zoa re our-gouilluz ha dizemt ouz Doue. Deuet oa deiz terrupl ar bunision. Ar Filistined a ioa bet kannet meur a vech gat Israël hag a glaske an dro pell a ioa da goeza varnho. Holl brinsed ar Filistined a roas ho ger da zont assamez var douarou roue Israël. Dont a rejont da gampi gat eun arme spountuz e meziou Sunam, epad ma klaske Saül eur plass var meneziou Jelboe.

Saül a ioa eun den a vrezel dispount, zo-ken bete re hardiz. Mez en dro-ma, ne gav en he ene nemed tristidigez hag enkrez. Dont a ra da zonz en he spered euz ar pezh en devoa lavaret Samuel, euz an drouk en doa great da Zoue hag ive euz ar poaniou en doa great da c'houzaon d'he vap David a enep peb lealded. Lavaret a ra enna he unan e vezo marteze dilezet gat Doue hag e teui da veza evel eur c'hoarieleire daouarn he inimied. Neuze e saoeur c'hoezen ien var he dal hag e teu da grena.

Ken trubuillet eo ma laka en he zonz goulenn ku-

zul digat Doue. Mez, ar reuzeudik anezha ! a n'hen doa ket dre eur barrad kounnar lakeat d'ar maro holl beleien Nobe ? N'oa tec'het nemed unan, ar belek braz Abiathar, hag hennez a ioa eat da gaout David gat an Ephod sakr.

Urz a roas gouskoude d'ar veleien ha d'ar brofeted a ioa er c'hamp da gonsulti an Aotrou. Marteze Jehovah en dezo truez ouz he bobl ! Mez Jehovah a jommas mut ; ar pezh a roas muioc'h a spount c'hoaz d'ar roue.

Neuze dilezet gat Doue, poulzet gat ar spered fall ne baouez e he gass euz an eil torfed d'egile, e za da gonsulti an diaoul, pa ne fall ket da Zoue he zelaou. Petra bennak m'hen doa roet guchall urziou striz evit kass er meaz eur ar vro an div-nourien hag ar zorserien, e lavaras gouskoude da offiserien he balez a ioa en-dro dezha. « Klaskit d'in eur vajisianez anaoudek dioc'h ar vicher, ma zign d'he c'haout pa ze guir ne brij ket an Aotrou respount d'in. »

He zervicherien a lavaras dezha e zoa teir leo ac'hano, en eur gear vihan hanvet Endor, e traon ar menez, eur vajisianez brudet meurbed. Lakaat a rea da gomz ar re varo ha respount a rea en han-no an doueou. Saül a ziviskas he vantel a roue gat aoun da spounta ar vaouez-se, ha gat daou euz he offiserien e tiskenn da Endor, e kreiz an noz. Kasset var eun e kambr tenval ar zorserez, e lavar dezhi :

— « Galvit brema ho tiaoul d'ho sikour ha grit dezha digass dirazhon an den a livirin deoc'h. »

An nigroumanserez a gemeras aoun. Sonjal a reas oad e klask he faka.

— « A ne ouzoc'hu ket eta, emezhi, ar pezh en deuz great Saül ? A ne ouzoc'h ket en deuz kasset kuit pe lazet an holl vajisianed ha divinourien euz he rouantelezh ? A c'hui, a dont a raffec'h ama evit va c'holl ? »

— Maouez, a lavar Saül, m'hen tou deoc'h dirak Doue, sentit ouzin, ha ne c'hoarvezo ket ganeoc'h an disterra drouk.

— « Piou a c'halvin-me da respount deoc'h ? »

— « Samuel, a lavaras Saül en eur skrija. »

Pytoniss Endor a ioa boazet da ober kalz simi-liou, kalz ardou, pedennou divar leor an diaoul, hag a dromple pervaia an dud dre gomzou goloet, ia ha nan ; dre c'haou aliessoc'h eget dre vir. Mez en dro-ma, a veac'h e deuz lavaret eur gomz bennak ma vel dirazhi eur spes.

Leusker a ra eur griaden skrijuz hago tont var he c'hiz spountet-holl.

« C'hui eo ar roue Saül, emezhi. Perak n'oc'h euz-hu ket her lavaret d'in ? »

— « Na spountit ket evel-se, eme ar roue. Petra velit ? respountit ! »

— « Guelet a ran e sevel euz an douar eun den kaer evel Jehovah he unan ! »

— « Livirit d'in pe zoare den eo ? »

— « Eun den koz, goloet gat eur vantel hir. »

— « Samuel eo, a respount Saül. »

Kerkent e stouaz, he fass d'an douar, dre respet evit den an Aotrou Doue.

Spez ar profed Samuel a aparisse d'ar roue reuzeudik, n'e ket dre vertuz pedennou sot ar vajisianez, mez dre volontez an holl galloudek.

Saül a glevas mouez misteriuze ar profed.

— « O roue, emezha, perak dont da droubli re-poz an anaoun ? »

— « Abalamour va ene a zo ankeniet. Ar Filistined a zo e vont da ober brezel d'in ha Jehovah am dilez. Ne respount d'in na dre he veleien na dre he brofeted hag e meuz galvet ac'hanoc'h evit ma lavaroc'h d'in petra da ober. »

— « Re zivezad ! An Aotrou en deuz troet kein d'id evit mont gat he vignoun. Kement a meuz lavaret d'id a-berz Doue a c'hoarvezo. Jehovah a denno ar gurunen divar da benn evit he lakaat var benn David, abalamour oud bet dizent outha ken aliez a vech, ha ma na poa ket skoet Amalek evel m'hen devoa gourc'hemennet d'id. Sounet eo heur ar venjans ! Te, varc'hoaz, ha da vugale, a vezo evel d'heun-me e bro an anaoun, ha kamp Israël a vezo roet gat Doue d'ar Filistined. »

Pa glev ar c'homzou estlammuz-se, Saül a bleg he zaoulun dindanha hag a goez semplet d'an douar. Skuizet gat an dienez boued (n'hen doa dreben grinsen en deiz araok) ne ellas ket chomm en he za pa glevas komzou Samuel.

— « Dont a reas dezha adarre he anaoudegez. Mez he vizaj a ioa dismantret ha chomm a rea en he c'hourvez evel eun den sebezet. Ne lavare ger. He zaoulagad dispourbellet a zelle ouz an tri a ioa bet test euz an abaden. Ar zorserez a lammas da rei dezha eun nebeud sikour. »

— « Sentet e meuz ouzoc'h, emezhi gat eur vouezik douss. Evit plijout deoc'h, me'zo en hem lakeat e-kaz da veza lazet. Va zelaouit eta, ha kemerit eun nebeud boued evit ma savo nerz deoc'h da zistrei d'ar c'hamp. »

Mez ar roué atao gourvezet d'an douar, ne felle ket dezha touch ouz ar bara a ginniget dezha. — « Ra varvin gat an naoun, emezha ! »

An daou offiser hag ar vajasianez a reas kement varnha ma savas ha ma zeas d'en hem asten var eur goele. Erfin, e kouzantas kemeret evitha hag evit he offiserien bara eb goell hag eur c'harter oan lakeat da rosta gat ar zorserez. Goude ar predse e zeont adarre en hent hag e c'herruont er c'hamp, pa edo an denvalijen e vont kuit.

Prest goude, an heol a zavas evit rei he sklerijen da eun dispac'h evel n'oa ket bet morse en istor Israël.

Ar Filistined o doa roet sinal an emgann. Saül a lammaz e penn he arme prest da vervel kent eget tec'het.

An taol kenta a oue ive an diveza evit Israël. Ar Filistined a zaillas varnho e kounnar. An Israelited n'oant ket aoualac'h a dud evit derc'hel penn dezho hag a zirollas da dec'het. Ar Filistined a ias var ho lerc'h bete meneziou Jelboe hag a reas eun distruj skrijus anezho.

Saül gouskoude, gat he vugale hag he offiserien, a stourme evel eun den a vrezel euz ar re genta. En-dro dezha e vel diskaret he dri vap, Jonathas, Abinadab ha Melkisua, hag an darn vrasa euz he offiserien. N'euz forz ! Saül a zalc'h mad gat eun toulladik soudarded kalounek. Mez, abala-fin, ar zoudarded armet euz ar goarek a laoskas varnha kement a virou ma koezas d'an douar. Leun-c'hoad, anter-varo, e c'hellas gat sikour he dud en hem denna euz an emgroaz. Mez gullet a rea ar maro e tostaat hag e lavaras d'he yevel :

« Tenn da gleze ha laz ac'hanon. Rak arabad e ven lazet gat an dud dizoue-ze a rei c'hoaz goaperez ac'hanon ! »

Ar mevel ne grede ket laza he vestr hag he roue. Refuz a reas dezha an taol kleze a c'houlenne. Neuze Saül a dennas he unan he gleze, he harpa reas ouz he vruchet hag e plantas anezha treuz-ha-treuz. He vevel a goll he benn gat ar c'hlaç'har hag a ra evel dha. Koeza' ra maro e c'harz treid he vestr.

An Israelited a zirollas neuze da dec'het araok an imied. Petra o dije great ken ? Saül a ioa maro ; he vugale, an offiserien vraz a ioa maro. Red eo dezho savetei ho buez guella ma c'hellint. Tec'het a reont holl, ha dre ma zeont, e tougont ar c'helou trist oant bet kannet a-zoare. An dud a ioa e chomm e traonien Jezrael ha var ribl ar Jourden a guiteas ho c'heriou hag ho c'herriadennou. Ar Filistined, evel ne gavont den da stourm outho, a ia dre bep korn ar vro hag a gemer kement munu-mad a gavont.

Antronoz, bandennajou soudarded a deue hag a iea dre an dachen-vrezel, e klask preiz. Pa errujont var menez Jelboe e veljont eno korvou Saül hag he vugale. Goude beza tennet digat ar roue he viskamant hag he armou, e tistagont he benn dioutha hag her c'hassont da ziskuez dre holl kerioù ar Filistined, gat urz da ginnig anezha d'an d'an holl doueoù faoz, en ho zemplou. Armou ar roue a oue lakeat a zispill oc'h mogerioù templ Astaroth, hag he benn oue lakeat da orni templ Dagon. He gorv ha korvou he vugale oue staget oc'h mogerioù kear Betsan, e penn pella trao-

teac'h. Kalz a zo chomet maro var an dachen. Saül ha Jonathas a zo en ho zoues.

— « A sur oc'h, a lavar David en doa diegi e kredi ? A sur oc'h ema Saül ha Jonathas e touez ar re varo ? Penaoz oc'h euz-hu gouezet kement-se ? »

Evit tostennat ouz David, an den iaouank a gountas eur bern-gevier dre fouge. Geier ag a goustas ker dezha !

— « E kreiz an emgann, emezha, me a ioa var menez Jelboe. Guelet a ris Saül glazet, anter-varo, e klask en hem laza gat he lans. Mez ne elle ket dont a-benn. Neuze, evel ma edo kirri-brezel an inimied tost dija d'eomp, e c'halvas ac'hanon da vont d'he zikour. Goulen a reas diganhen a be vro oan. Pa moa lavaret dezha oan Amalezit, e pedas ac'hanon da rei dezha taol ar maro evit berraat ar poaniou skrijuz a c'houzanve. Tostaat a riz eta hag hen treuzis gat va c'hleze. Neuze e kemeris ar seizen a ioa en-dro d'he dal, ar jaden a ioa en-dro d'he vreach, hag e tigassan anezho d'an hini a zo avrema va mestr ka va roue. »

An den iaouank a baouezas da gomz hag a ginnigas da Zavid ar zeizen hag ar jaden. David ho anavezaz evit beza bet d'ar roue Saül. Mez e leac'h ho c'hemeret gat levenez evel ma sonje d'ar paotr iaouank, David a gomzas outha var eur vouez rust :

— « Lavar d'in e pe vro oud ganet ? »

— « Aotrou, emezha, me' zo map da eun Amalezit, deuet da jomm d'ar vro-ma n'euz ket pell c'hoaz. »

— « Map Amalek, a lavar David drouk ennha. Te a c'heuz kredet skei gat an den sakret, da Zoue ! Te

a c'heuz lazet Saül ! Ra goezo goad Saül varnod. »

Kerkent, David a c'halv unan euz he c'hoardou. Lakaat a ra an den iaouank-se etre he zaouarn evit m'her lazo raktal. David a zeskas evel-se da Israel ne eller ket gounid he c'hrassou-mad dre eun torfed, zo-ken pa laka an torfed-se eur gurunen dezha var he benn.

E Sizeleg, ne zalezot ket da c'houzout petra' ioa bet d'an deiz terrupl-ze. Saül hag he vugale a zo en hem gannet evel leoned ; gouskoude Israël a zo bet kannet ha pobl Doue a zo koezet adarre er sklavaj. Dre ma klevont ar c'heleier truezuz-se, David hag he zoudarded a zave ho c'hleze er vann hag a lavare gat dizesper : « Perak n'edomp-ni ket eno en-dro d'ar roue, d'he zavetei pe da vervel gatha. »

D'an deiz m'oue klevet oa kollet Israël, e tigoras ar c'haon braz. Holl e rogont ho dillad. Kemeret a reont ar c'houriz reun ; gelei a reont ho fenn a-ludu ha iun a reont betek an noz. Ne glevet a bep tu nemed hirvoudou, huanadou ha klemmou. Ouela, reant d'ar roue Saül diskaret, da Jonathas, da bobl Doue ankeniet, d'ar vro zantel dishenoret.

David a ioa glac'haret dreist ar re-all. Ne elle ket eb rann-galoun sonjal er re varo-ze en doa kement karet : Saül ha Jonathas. Dont a ra da zonz dezha euz a vlaveziou kaer he iaouankiz, d'ar mare ma z'oa, heñ pastor paour, digemeret e palez ar roue. Jonathas her c'harie evel eur breur : Saül en devoa roet dezha he verc'h evit pried, ha tud kalounek a iea d'he heul d'ar brezel. Ankounac'haat a ra barrajou Saül ha ne zonz nemed en he vail-lantiz. An daelou en he zadulagad, he delen en he

zourn, he zoudarded kalounek bodet en-dro dezha, David a zavas ar ganaouen dispar-ma :

« Sell mad, Israël, ha guel piou eo ar re a zo maro var ar menez, goloet a c'houliou !

« Var da veneziou, o Israël, eo bet lazet ar re genta euz ar vro ! Penaoz int-hi koezet, tud kalounek Israël !

« Ne gassit ket ar c'helou-zê bete Jeth ; ne em-
« bannit ket anezha var dachennou Askalon. Gra-
« gez ar Filistined a strakfe ho daouarn hag ar
« merc'hed iaouank a lamfe gat ar blijadur !

— « Meneziou Jelboe, meneziou milliget !

« Ra jommo ar glao hag ar gliz eb koeza morse
« varnoc'h da zistana ho parkeier dizec'het ! Ra
« jommo an douar eb rei an disterra eost !

— « Eno eo koezet er bouldren rondachen ar re greñv. Rondachen Saül a zo koezê eno eb gloar, evel pa ne vije ket bet skuillet an oleo sakr var he benn ?

— « Morse ; nan, morse, Jonathas n'oa distroet euz ar brezel eb beza treuzet gat he virou kaloun he inimied ; na kleze Saül n'eo distroet eb beza li-vet gat ho goad !

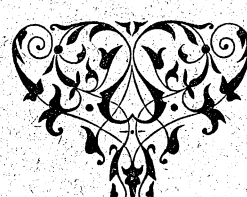
— « Saül ha Jonathas, prinsed karantezuz dreist ar re all, lijer evel an er, hardiz evel al leon, goloet a c'hloar epad ho puez, n'oc'h-ket dispartiet goude ho maro ?

— « C'hui ive, merc'hed Israël, ouelit da Saül. Rak hen a zigasse deoc'h euz ar brezel guiskamantchou mouk hag aour evit kreski ho kened !

— « Allaz ! Allaz ! Penaoz int-hi koezet, tud kalounek Israël ! Penaoz eo koezet Jonathas, mignonn va c'haloun ! Jonathas ! o va breur ! ouela a ran

d'id evel d'ar c'hoanta euz ar brinsed ! Da garet a rean dreist kement a zo er bed-ma ! Da garet a rean kement a ma ell eur vamm karek he map unik !

— « Israël, lavar d'an holl ar ganaouen klemmuz-ma ! Lavar penaoz e zeo koezet an dud-se ker vaillant ! penaoz eo bet dilemmet ho c'hleze ! »

Imprimerie N.-D. des Prés. — Ern. DUQUAT, directeur.
Neuville-sous-Montreuil (Pas-de-Calais).